

ქართული კლავიატურის პროგრამა

მხედრული

ՀԱՅԳԵՂՄԱՅԻՆ

მთავრული

ჩაქსყალა

Windows

პროგრამის ავტორები:

დავით მაისურაძე (WINDOWS ვერსია)
ანა სანიჰიძე (MACOS ვერსია)

პროექტი შესრულებულია Typeface.ge-სა და საქართველოს
კალიგრაფთა ასოციაციის თანამშრომლობით.

სარჩევი

მხედრული კლავიატურა	2
ზოგადი ასო-ნიშნები	2
ძველი ქართული სასვენი და განკვეთილობის ნიშნები	4
დიაკრიტიკული ნიშნები	4
ხუცური კლავიატურა	5
ინსტალაცია	7

მხედრული კლავიატურა ზოგადი ასო-ნიშნები

მხედრული კლავიატურა მისდევს ყველაზე გავრცელებულ QWERTY-განლაგებას. ასოთა ნაწილი იწერება **Shift** ღილაკზე დაჭერით:

Shift ღილაკით იწერება არქაული ქართული ასოები და დამატებითი სიმბოლოები:

ც	Shift + e	ჟ	Shift + h	ღ	Shift + g	შ	Shift + p
ო	Shift + i	ფ	Shift + f	ს	Shift + a	ნ	Shift + n
ვ	Shift + v	ჯ	Shift + u	ც	Shift + q		
ხ	Shift + x	ყ	Shift + y	ო	Shift + o		

ყველა ქართულ სიმბოლოს აქვს კოდი UNICODE სისტემაში. ამ სიმბოლოების სრულყოფილი ნაკრები შრიფტების დიდ ნაწილში არაა. კლავიატურით ასაკრეფად, აუცილებელია, გამოყენებული შრიფტი მოიცავდეს ამ სიმბოლოებს სწორი კოდირებით.

ქართული ორთოგრაფიისთვის საჭირო ყველა სასვენი ნიშანი განლაგებულია კლავიატურაზე. მიაქციეთ ყურადღება, რომ ქართული ორთოგრაფიის **ბრჭყალები** („“) იწერება კლავიატურის უპიღურეს მარჯვანა ზედა მხარეს განლაგებული ღილაკით (ზედა ბრჭყალი Shift ღილაკის გამოყენებით). თუმცა, არასწორად დაწერილ ბრჭყალებს ზოგიერთი პროგრამა (მაგ. Microsoft Word) ავტომატურად ასწორებს.

მხედრულის მთავრული ასოებით წარისათვის დააჭირეთ ღილაკს **Caps lock**. ასოების, სასვენი ნიშანებისა და ციფრების განლაგება იგივე რჩება. მთავრულის გამორთვაც იმავე ღილაკით ხდება.

შენიშვნა: მხედრულის მთავრული არ აქვს ყველა ქართულ შრიფტს. ზოგიერთი მოძველებული შრიფტი კი, მართალია, შეიცავს მთავრულ ასოებს, მაგრამ მათი განლაგება არაა UNICODE სისტემაზე მორგებული. მოცემული კლავიატურით მხედრულის მთავრულით წერა ამ წესით შესაძლებელია მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ იყენებთ UNICODE სტანდარტით აგებულ შრიფტს.

№	Alt + 1	—	Alt + -	•	Alt + q	::	Alt + s
€	Alt + 2	-	Alt + =	∴	Alt + w	⌘	Alt + z
£	Alt + 3	°	Alt + 0	∴	Alt + e	⌘	Alt + x
¢	Alt + 4	~	Alt + /	∴	Alt + a	⌘	Alt + t

დიაკრიტიკული ნიშნები

The diagram shows the layout of the German keyboard for the second row. It includes function keys (F1-F12), a numeric keypad, and a set of keys for German-specific characters. The keys are arranged in a grid:

F1	F2	F3	F4	F5	F6	F7	F8	F9	F10	F11	F12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	~	Alt + ;	ä	ö	ü	ð	ð	ð	ð	ð	Alt + ' /	á	ó	í	ý
												1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	~	Alt + l	ä	ö	ü	ð	ð	ð	ð	ð	Alt + [/	ä	ó	í	ý
												1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	~	Alt + 6	ä	ö	ü	ð	ð	ð	ð	ð	Alt + `	ä			
												1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	~	Alt + k	ä	ö	ü	ð	ð	ð	ð	ð					

Ǿ + Alt + ; > Ǿ
 Ǿ + Alt + ; + Alt + I > Ǿ

ხუცური კლავიატურა მოიცავს ასომთავრულ (ႠႱႭႫႧႠႥႰႳႪႨ...) და ნუსხურ (ႠႼႭႫႧႠႥႰႳႪႨ...) დამწერლობებს. კლავიატურის განლაგება იმეორებს მხედრული კლავიატურის განლაგებას: ციფრები, სასვენი ნიშნები (მათ შორის ძველი ქართული ნიშნებიც) და სხვა საჭირო სიმბოლოებიც შენარჩუნებულია იმავე ადგილებზე.

ასომთავრული

ხუცური კლავიატურით Caps Lock-ის ჩართვის შემთხვევაში იწერება ასომთავრულად, ხოლო Caps Lock-ის გარეშე – ნუსხურად.

შენიშვნა: ყველა სიმბოლო შეესაბამება UNICODE სტანდარტს. შესაბამისად, ამ კლავიატურით წერა შესაძლებელია მხოლოდ იმ შრიფტებით, რომლებშიც ასომთავრული და ნუსხური ასოები თავიანთ სწორ ადგილებზეა განთავსებული.

ინსტალაცია

[1] ჩამოტვირთეთ დაარქივებული ფაილი და ამოაარქივეთ საქალაქო „mkhed“ ან „khuts“.

[2] გახსენით ეს საქალაქო და მოძებნეთ ფაილი „setup“.

[3] გახსენით ფაილი „setup“ და დაელოდეთ, სანამ სისტემა ინსტალაციის დასრულებას გაცნობებთ.

[4] გადატვირთეთ კომპიუტერი და დატესტეთ კლავიატურა.

გაიმეორეთ იგივე ხუცური კლავიატურისთვის: დაარქივებული ფაილის სახელწოდება: khuts. კლავიატურის სრულყოფილად გამოსაყენებლად დააინსტალირეთ ორივე: მხედრული და ხუცური კლავიატურა.

შენიშვნა: სურვილის შემთხვევაში, დეინსტალაცია ხდება იმავე setup ფაილის გახსნით.

ინსტალაციის შემდეგ ქვედა ზოლში, მარჯვენა მხარეს დაემატება ორი ქართული კლავიატურის პროგრამა: Georgian Mkhedruli და Georgian Khutsuri.

გადართვა შესაძლებელია როგორც მაუსით, ისე კლავიატურიდან. კლავიატურის გადართვით სხვადასხვა სისტემაზე სხვადასხვა ადგილასაა განლაგებული. თუმცა, უმეტეს შემთხვევაში:

- **Alt+Shift** გადართავს ენას (მაგ., ინგლისურს ქართულზე და პირიქით);
- **Ctrl+Shift** გადართავს სხვადასხვა კლავიატურის პროგრამას ერთი ენის ფარგლებში (მაგალითად, მხედრულს ხუცურზე და პირიქით).